

Prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc.

Brno

albert@bradac.cz

Datová schránka ID 6kcjj48

Vážený pan

JUDr. Robert Pelikán, Ph.D.

ministr spravedlnosti

Praha

ID DS: kq4aawz

Věc: Odpověď na dopis čj. MSP-4/2017-OOJ-ZN/155
a žádost o vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků

Vážený pane ministře,

obdržel jsem Vaši odpověď ze dne 13. listopadu na můj dopis ohledně znalecké činnosti.

Je mi líto, ale podle mého názoru argumenty uváděné ve Vaší odpovědi nic neřeší a ani neuvádějí předpoklad pro nějaké rozumné řešení ve prospěch znalců v brzké budoucnosti. K jednotlivým problémům si dovoluji podotknout:

K otázce odměn při podávání znaleckých posudků pro orgány veřejné moci:

- opakuje se stále totéž, podhodnocené hodinové sazby se ale nemění, přitom stálým oddalováním řešení se nůžky mezi znaleckou sazbou a mzdami v národním hospodářství stále více a více rozvírají, potřebná náprava je a dále bude stále obtížnější, přitom v nynějším období stav rozpočtu by řešení zřejmě umožňoval;
- ve Vašem dopisu jsou konstatovány návrhy ministerstva, ale o jejich skutečné realizaci nyní resp. v blízké budoucnosti není zmínka;
- není řešena prokázaná skutečnost, že i navrhovaná maximální sazba pro znalecký ústav 750 Kč/h neumožňuje po odečtení odvodů a reálných nákladů uhradit zpracovateli ani zdaleka průměrnou mzdu odborníka v ČR, je třeba dotovat ji z jiných činností. Uváděná možnost zvýšení o 50 % je v praxi nereálná, poněvadž orgány veřejné moci ji při svém jednostranném rozhodování o znalečném zpravidla nepřiznají, i když byly předem po zadání posudku na její použití upozorněny. Obdobně je to se sazbami v možném rozpětí, velmi často jsou nárokováné sazby zadavatelem jednostranně sníženy;
- znalci (stejně jako znalecké ústavy) nemohou znaleckou činnost trvale dotovat. Znalci musí také žít sebe a své rodiny, znalecké ústavy rovněž nemohou vyvíjet ztrátovou činnost; argument, že být znalcem znamená konkurenční výhodu, je nesmyslný. Hrozí zde pasivní rezistence, kdy dlouhé lhůty znaleckých posudků by měly za následek prodlužování lhůt projednávaných věcí;
- k uváděné nutnosti vazby změn hodinových sazeb na změny zákona o znalcích a tlumočnících: hodinové sazby jsou obsaženy jen v prováděcí vyhlášce ministerstva spravedlnosti č. 37/167 Sb., nemají návaznost na zákon o znalcích a tlumočnících, takže **úprava sazeb je jen otázkou ochoty resp. snahy o projednání s dalšími resorty a uplatnění v požadavku na rozpočet ze strany ministerstva spravedlnosti**, není k tomu třeba jakékoliv změny zákona. Pomímám, jak rozsáhlé byly v Poslanecké sněmovně námitky k návrhu nového zákona, takže ministerstvem uváděná nutnost vazby na nový zákon řešení stále jen oddaluje a stále více komplikuje;
- stejně jako není vysvětleno, proč sazba advokátů a notářů je 1 000 Kč/h, kdežto u znalců s požadovanou srovnatelnou vysokoškolskou kvalifikací, stejně jako u znaleckých ústavů,

stávající i navrhované sazby jsou podstatně nižší; je to důsledek toho, že znalci jsou v resortu justice, ale nejsou právníky?

K otázce přezkoumávání odborné kvality znaleckých posudků – toto ani poslední navrhovaný a ve sněmovně neprojednaný nový zákon neřešil lépe, než je dosavadní stav.

K otázce nároku na jmenování: je snad jen otázkou důslednějšího projednání s předsedy krajských soudů, jaká politika je ev. může být uplatněna i při stávajícím znění zákona.

K otázce znaleckých standardů: je pravdou, že znaleckých oborů, odvětví a specializací je celá řada, ovšem ministerstvo na rozdíl od doby před rokem 1990 toto neřeší u žádných, ani nejfrekventovanějších oborů; není mi známo, že by například byl vypsán požadavek na řešení alespoň u problematiky mediálně známých případů. Snažili jsme se přesvědčit ministerstvo, že by měly být alespoň v nejčastěji frekventovaných oborech vydány znalecké standardy. Ministerstvo se i k tomuto návrhu postavilo záporně, s tím, že problémy se mají řešit u jednotlivých kauz soudem.

Mrzí mne, vážený pane ministře, Vaše zlehčující zmínka k akci vydání sjednocující odborné obsáhlé apolitické multidisciplinární příručky a následného přezkoušení znalců – analytiků silničních nehod z roku 1985, cituji: „*Příklad z doby socialismu je dobově podmíněný a navíc se týkal dílčí problematiky silničních nehod*“. Jako pamětník vím, že problematikou analýzy silničních nehod se zabývala tehdejší vláda a již svým usnesením č. 469 z 21. 12. 1966 schválila, aby ministerstvo školství zabezpečilo na vysokých školách postgraduální studium soudních znalců v oboru silničního provozu; realizováno bylo na VUT v Brně. Postupně pak tehdejší české ministerstvo spravedlnosti v roce 1973 iniciovalo na VUT v Brně vznik kursů znalců pro odhady nemovitostí, vydáno bylo iniciativou ministerstva i pět znaleckých standardů k analýze silničních nehod a oceňování motorových vozidel, jež zpracoval Ústav soudního inženýrství VUT v Brně; hrazeno bylo ministerstvem spravedlnosti, jež na to iniciativně získalo prostředky z fondu zábrany škod tehdejší České pojišťovny.

Při změnách vyhlášky o cenách nemovitostí ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s resortem financí do roku 1988 organizovalo školení znalců této specializace ve všech krajích. Sbory pro znalecké otázky ministra spravedlnosti pravidelně řešily problémy z oblastí stavebnictví, oceňování nemovitostí, analýzy silničních nehod a oceňování vozidel.

Porovnejme to s vývojem po roce 1990 resp. 1993. První zkušenost jsem získal v souvislosti s velkou privatizací. Vzhledem k tomu, že se dříve podniky neprodávaly, nebyly potřeba znalecké posudky o jejich ceně a neexistovala tedy znalecká specializace oceňování podniků. Navrhli jsme ministerstvu, že by bylo třeba znalce v tomto směru urychleně proškolit. Ministerstvo nejprve obratem shromáždilo z krajských soudů osobní složky vybraných znalců, zejména špičkových odhadců nemovitostí, strojů a zařízení. Připravovali jsme osnovu, když najednou mi volal pracovník ministerstva, že ministerstvo akci odvolává, důvod že mi nemůže sdělit. S důsledky následných neodborných ocenění v tomto směru se potýkáme doposud.

Z Ministerstva spravedlnosti odešli zkušení pracovníci, obeznámení s problematikou znalectví. Nastoupili čerství absolventi právnických fakult bez zkušeností; pamatuji si, že (ač zaměstnání na tuto problematiku) ani netušili, že kromě zákona č. 36/1967 Sb. a vyhlášky č. 37/1967 Sb. vydalo jejich ministerstvo ve svém Úředním věstníku *Směrnici ministerstva spravedlnosti ČSR ze dne 15. února 1973, čj. 10/73-kontr., o organizaci, řízení a kontrole znalecké a tlumočnické činnosti*, kde je vše podrobně na 23 stranách upraveno. Když už nabyli zkušenosti a udělali si doktorát, odešli do praxe. Odbornou stránku ponechalo ministerstvo bez řízení, se zdůvodněním (cituji): *My máme právo dostat znalce hotové.*

Dalším problémem je stanovisko resortu k problematice ev. rozdílných závěrů znalců. Z teorie gnozeologie je přitom známo, že existuje absolutní a relativní pravda. Relativní pravda je

přítom závislá na současné úrovni poznání dané problematiky; s rozvojem vědy a tím zvyšující se úroveň poznání se relativní pravda blíží postupně k pravdě absolutní. Z různé úrovně poznání vyplývá také možnost toho, že závěry znalců mohou být více či méně odlišné, případně alternativní v rozsahu daném stupněm poznání vstupních hodnot resp. jejich rozmezí.

Smutné pak je, když jsou znalci trestně stíháni, když pro obhajobu analyzují přijatelnou variantu popisovaného děje, jež vyjde ve prospěch obžalovaného, když tuto znalci zpracovávající posudek pro orgány činné v trestním řízení, neuvedli.

Znalecké činnosti jsem se doposud věnoval 48 let, a to jak po stránce praktické, tak po stránce vědecké a pedagogické. Ve vztahu k soudnímu znalectví jsem dosáhl titulu kandidáta věd, následně doktora věd, docenta i profesora. Nebyl jsem nikdy příslušníkem žádné politické strany, na soudní znalectví jsem vždy pohlížel jako na problematiku čistě odbornou, bez vazby na stávající režim, a k tomu jsem vedl i své žáky. Jsem autorem resp. vedoucím spoluautorem základních publikací vědeckého pojetí problematiky soudního inženýrství, technické analýzy silničních nehod a oceňování majetku, zejména věcí nemovitých.

Ústav soudního inženýrství VUT v Brně jsem jako jeho ředitel přivedl až do stadia samostatného vysokoškolského ústavu, při ústavu jsem založil certifikační orgán pro certifikace expertů. V oblasti pedagogické jsem zavedl na ústavu po stávajících kursech znalců – analytiků silničních nehod i kurzy znalců pro stavebnictví a oceňování věcí nemovitých, dosáhli jsme akreditace doktorského studijního programu Soudní inženýrství a následně i navazujícího studijního programu magisterského.

Vzhledem k výše uvedené přetrvávající a dlouhodobě neřešené tristní situaci v organizaci a řízení znalecké činnosti jsem se rozhodl, vážený pane ministře, že již nadále nechci být zapsaným znalcem a **žádám tímto ve smyslu § 20a písm. f zákona č. 36/1967 Sb., v aktuálním znění, o vyškrtnutí ze seznamu znalců a tlumočnicků ke dni 30. 11. 2017.**

S pozdravem

prof. Ing. Albert Bradáč, DrSc.

profesor oboru Soudní inženýrství Ústavu soudního inženýrství VUT v Brně
znalec v oborech stavebnictví, doprava, ekonomika – oceňování nemovitostí
zakladatel a čestný člen Asociace znalců a odhadců ČR
a Konfederace občanských sdružení znalců a odhadců
šéfredaktor časopisu Soudní inženýrství